

❶ Skorsten av äldre typ som kommer upp över tak vid ytterväggen. Den är nästan alltid putsad. Krönet kan vara avtäckat med tegelpannor.

❷ Skorsten från sent 1800-tal i bar mur, avtäckat med ett plåtbeslag.

❸ Skorstenen kan vara helt inklädd med falsad och svartmålad plåt. Denna är från 1910.

Frostsprängning

Om murverket är fuktigt kan det bli frostsprängningar i skorstenens övre del. Särskilt utsatta är de tunna skiljetungorna mellan röckanalerna. Fukten kan komma inifrån, särskilt om man eldar med olja. Den röken är både fuktig och frätande och kondenserar lätt i skorstenens övre del. Om skorstensbeslaget är trasigt kan också regnvatten tränga ner i muren.

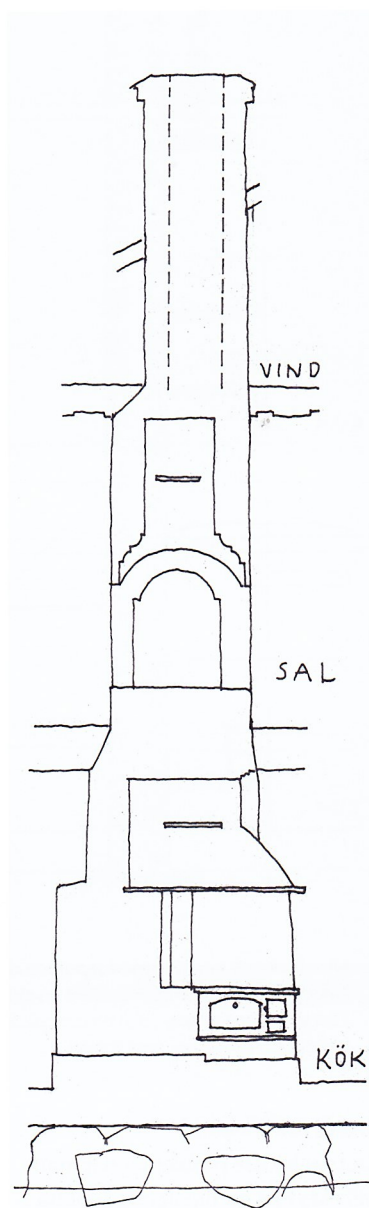
Skorstenen är en viktig del av huset och utseendet har stor betydelse. Om du måste mura om en gammal skorsten, försök att se till så att den nya blir likadan som den gamla. Om det handlar om att ersätta en nyare skorsten på ett gammalt hus, försök att finna ett äldre fotografi som visar hur den såg ut tidigare eller om det inte går, leta efter en traditionell skorsten på ett liknande hus i trakten att använda som förebild.

Om man inte eldar

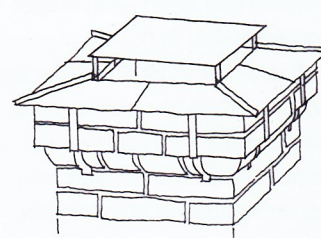
Ibland är problemet att man inte vill elda. En murstock i ett ouppvärt hus blir kall och fuktig. Det kanske regnar in genom skorstenen. Då behöver man sätta upp ett regnskydd. Detta skall sitta på distans på skorstensbeslaget så att ventilationen inte hindras.

Litteraturtips

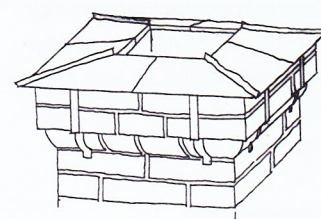
Ove Hidemark m fl: *Så renoveras torp & gårdar*, ICA Bokförlag, 1995

Före 1900 mynnar ofta flera eldstäder i en och samma pipa.

Regnskydd är viktigt om man inte eldar.

Om ett gammalt skorstensbeslag behöver bytas – utforma det nya likadant som det gamla.

Murstockar och skorstenar ingår i serien **Information om byggnadsvård** utgiven av länsstyrelserna i Gävleborgs, Västmanlands och Örebro län. Utgivning har skett med stöd av Riksantikvarieämbetet.

Text och illustrationer:
Blomberg & Linscott Arkitekter
Grafisk form: Oform
Tryck: Sahlanders Grafiska AB 1999

Bladen kan beställas från
Länsstyrelserna i Gävle, Västerås
och Örebro eller hämtas från
www.raa.se/trad&bygg2000

Ditt länsmuseum kan ge ytterligare
råd och tips om bra hantverkare.